

SVENSK MUSIKTIDNING

Nr 9.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.
Telefon: Vasa 6 19.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 1 Maj 1902.

Expedition: Kungstensgatan 56.

Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre.
Annonspris 20 öre pr petitrad.

22:a Årg.

Rose Relda och Marta Sandal.

Af de nedan afbildade sångerskorna, hvilka här nyligen tillsammans gjort sin första debut på ett par konserter i Musikaliska akademins stora sal, representerade den ena romansen, den andra koloraturarian. Naturligt nog var det den ljusa smärta norskan som var romanssångerskan och den lilla mörka amerikanskan som hade koloratursången på sin lott. Båda kunde emellertid fägnas sig åt publikens »begeistring». Att fröken Sandal skördade det mesta bifallet, därtill samverkade tre orsaker, fränset att hon såsom skandinav och dotter af brödralandet väckte särskild sympati.

Först och främst var fröken Sandal mera representativ för sin genre än fröken Relda, vidare har i vår tid romanssången mera lifskraft än koloratursången och slutligen hade den förstnämnda sångerskan tagit lejonparten af programmet på sin del, då detta upptog ett par dussin romanser mot endast tre operaarior.

Romanssången har ju hos sig något mera tilldragande än konstsången, om än denna förutsätter en större konstutveckling och gör mera brillant effekt om den kommer till sin rätt. Fröken Sandals nordiskt friska röst behandlas med stor finess och ett utsökt mezzavoice, men kan äfven svälla ut i tillräcklig styrka och hon förstår att tränga djupt in i hvad hon sjunger, det må nu vara Lies tunga »Sne», som hon nästan bara hviskar fram,

eller Griegs lifliga »Blåbärli». Om sin repertoar har sångerskan yttrat, under en intervju, att hon först och främst gör sig till tolk för den yngre lyriken, och hon bevisade detta bl. a. på sina konserter med framförandet af Rich. Strauss' och pianovirtuosen Ansgors sånger, men dess »lyrik» är ofta i en stil som är mera barock än behaglig. Hvad som blef fröken Sandals största triumf var också Kjerulfs herrliga »Synnöves sang», som sjöngs utom programmet. Under sången intager fröken Sandal en orörlig ställning med upplyftadt hufvud och händerna sammanlagda under bröstet. Positionen är något stel och det är ej utan att sången i det hela är något monoton genom väl mycket sordinerad tonansats. Mera naturlig rörlighet skulle betydligt höja fram-

Rose Relda.

Marta Sandal.

ställningen såväl i fråga om mimik och apparition som i det vokala föredraget med alla dess berömliga finesser.

Fröken Relda visade sig vara en koloratursångerska af hög rang, påminnande — äfven i den yttre välbildade figuren — om Adelina Patti, som också sägs ha gifvit henne såsom liten flicka invigningskyssen till hennes konstnärsskap. Om än rösten ej äger någon synnerligen bedårande timbre, utmärker den sig dock genom nästan fenomenal höjd, af en smidighet för de mest halsbrytande fioriturer och en drill som ej sviker äfven i de högsta lägen. Lakmés svåra aria, framförd i dess ursprungliga höga sättning, blef för henne en leksak om också toner i den svindlande höjd, hvartill fröken Relda uppsvingar sin stämma, icke kan besitta den välljudande klang, som skänker högre musikalisk njutning.

Rose Relda har först af de båda sångerskorna trädt fram i världen, personligen och antagligt äfven konstnärigen. Enligt en uppgift i danska »Politiken» skulle hon nämligen vara äldst af dem båda och ha uppnått en ålder af tjugusex år. Hon är född i Amerika och heter egentligen Adler, hvilket namn, om det läses bakifrån, bildar konstnärsnamnet Relda — samma nanöver hvarigenom namnet Gillebert och Harknes förvandlades till Trebelli och Senkrah. I två år studerade miss Relda i Paris för madame Colonne, gift med den bekante parisiska orkesterdirigenten. Vid en elevuppvisning blef hon hörd af direktören för Opéra Comique och debuterade där såsom Lakmé, samt var ett år engagerad vid denna teater, där hon uppträdde 35 gånger. Hon har sedan sjungit i Milano, i London, Frankfurt, Berlin — i »Traviata» på italienska — o. s. v. Hos madame Colonne gjorde miss Relda och fröken Sandal säkerligen bekant-skap.

Marta Sandal, hvars namn mer än en gång varit synligt i denna tidnings revyer öfver musiklivet i Kristiania, är ett barn af denna stad. Hon hade, som det berättas, uppnått sex års ålder, innan man hade aning om hennes musikaliska begåfning. Då hände sig en dag att hennes mor vid hemkomsten efter en utflykt i staden helt öfverraskad fann sin lilla dotter stående med en gaffel i handen och hamrande på några kaffekoppar, tallrikar och glas, ur hvilka hon framkallade en hel tonskala och små melodier. Från detta ögonblick var hennes öde bestämdt, beundrad, som hon blef, af tanter och onklar som ett musikaliskt underverk. Hon började vid tolf år att sjunga och gaf sedan som »underbarn» några år konserter. I fem år studerade hon på kunglig friplats vid konservatoriet i Kristiania och begaf sig nitton år gammal till Berlin, där hon stu-

derade sång för den utmärkta operasångerskan Etelka Gerster, som, efter att ha gift sig med italienske impresarien Gardini och flyttat till Bologna, år 1896 åter slog sig ned i Berlin. Här vistades fröken Sandal i tre år och tillbragte sedan en sommar i Italien. Hon hade tänkt först bli operasångerska men faun att hon ej passade därtill. Utseende och figur lämpade sig dock väl för scenen. Efter att ha gifvit en framgångsrik konsert i Berlin reste hon till Paris för att studera romansång; hennes studier hade hittills varit riktade åt operasången. I Paris tog hon ett halft år lektioner af madame Colonne. Sedermera har fröken Sandal konserterat i Kristiania, Berlin, Buda-Pest, Italien, Magdeburg etc. och under nästa sommar lär hon komma att på inbjudan af Tyska musikförbundet sjunga å en musikfest i Kreefeld moderna tyska kompositioner, en hedrande utmärkelse för en icke tysk sångerska, som ännu icke gjort sig ett större namn.

W. A. Mozarts stora messa i C moll,

dess uppkomst och öde.

Det är med stort intresse vi motse utförandet af detta Mozarts verk, som står på programmet till Filharmoniska sällskapets konsert i början af denna månad. Några upplysningar om det samma lämnade af Aloys Schmitt, som bragt detta verk i dagen, må därför här lämnas. I förbigående må nämnas att Aloys Schmitt (f. 1827) är direktör sedan nio år tillbaka för Mozartföreningen i Dresden, hvilken han bragt till blomstring så att den nu eger 1400 medlemmar och egen orkester. Om det här ifrågavarande verket af Mozart meddelar Schmitt följande:

Denna C moll-messa härstammar från mästarrens bästa skapelsetid och är knappast att jämföra med hans äldre för liturgiska ändamål komponerade. Den öfverträffar dessa icke allenast till sina dimensioner och sitt musikaliska innehåll utan ock uti upphöjdt allvar och sträng skriftart i flertalet af dess satser. Den frågan ligger då nära: hur har det kommit sig, att ett sådant verk blifvit så godt som okänt och hvarför har man icke sökt att göra det allmänt tillgängligt? Att så ej skett låter sig förklara af de särskilda och mångfaldiga svårigheter, som upprest sig mot utförandet. Att närmare belysa dessa kan vara intressant nog liksom att framhålla initiativet af Mozartföreningen i Dresden till öfvervinnande af dessa svårigheter.

Det är ett sällsamt öde att Mozart icke fick afsluta sina båda mest be-

tydande kyrkomusikaliska verk: »Requiem» och »C moll-messan». Vid det förstnämnda ryckte honom döden pennan ur handen. Messan blef genom sammanlänkande af flera ogynnsamma omständigheter ofullbordad. För sin uppkomst har den att tacka ett löfte som Mozart gaf sin far: om han finge föra Constanze såsom sin maka till Salzburg, skulle han skriva en stor messa och uppföra den därstädes. Att han hade allvar härmed framgår af ett d. 4 jan. 1753 dateradt brev, hvori följande yttrande förekommer: »Beträffande messan har det alldeles sin riktighet, den har icke utan föresats flutit ur pennan, jag har verkligen i mitt hjärta utlofvat densamma. — Till bevis på allvaret med mitt löfte kan tjäna partituret till halfva messan, hvilket med de bästa förhoppningar ligger här färdigt.» Här af framgår att C moll-messan var det första stora verk, som Mozart skref efter sitt giftermål (d. 4 aug. 1782). I hvilken stämning han gick till arbetet, därmed visar följande utdrag ur hans brev d. 17 aug. 1782: »Jag glömdes skriva i mitt senaste brev att vi (Mozart och Constanze) tillsammans gått såväl i den heliga messan som till bikten och kommunionen, och jag har funnit att jag aldrig så kraftigt bedit, så andäktigt biktat och kommunicerat som vid hennes sida, så var det ock med henne.» O. Jahns antagande, att det beträffande denna messa egentligen handlade om ett till studium företaget arbete, förfaller genom innehållet i dessa brev, särskildt det sista.

Inflytandet af nordtysk eller verklig protestantisk konst är omisskänlig. Genom den musik som hvarje söndag uppfördes hos baron von Swieten kom Mozart att närmare bli bekant med mästarne J. S. Bach och Händel. Af den förstnämnde bearbetade han för stråkinstrument fem fugor ur »Das wohltemperierte Klavier» (2:dra del.), af den senare instrumenterade han flere oratorier på uppdrag af von Swieten. Händels inflytande i Messans »Credo»-sats, i »Gloria» bl. a. genom en reminiscens från Halleluja i »Messias», är frappant. Kvartetten »Benedictus» är i Bachs anda. Polyfonien och den starkt framträdande melodiska ljufheten i detta mästertliga stycke förlänar det en helt egenartad prägel och stämplar det såsom ett unicum i Mozartlitteraturen. Så mycket märkvärdig är Mozarts utomordentliga assimileringsförmåga, som han, under det han hängaf sig åt ett verk af så sträng stil och stort allvar som C moll-messan, samtidigt stod i liflig kommunikation med den italienska buffa-operan, för hvilken han skref talrika karakteristiska stycken utan att det ringaste frångå sin egendomlighet.

Det unga äkta paret inträffade i juli 1783 i Salzburg, men af messan voro endast »Kyrie», »Gloria», »Sanc-

tus» och »Benedictus» fullkomligt färdiga, »Credo», endast delvis, af »Agnus» ingenting ännu komponerad. Den 25 aug. samma år egde första och enda uppförandet rum och detta i St. Peterskyrkan i Salzburg, icke i Wien, såsom felaktigt uppgifves i företalet till Andrés klaverutdrag. Det är ej antagligt att Mozart vid ett så högtidligt tillfälle åtnöjde sig med uppförandet af ett fragment; sannolikt skall han, efter hvad äfven O. Jahn anser, ha kompletterat det som fattades med stycken ur äldre messor. (Han hade skrivit sexton sådana). Hvilka stycken dessa kunna ha varit, kan ej, trots stora bemödanden, utforskas. Nissens påstående, att Mozart haft messan i Salzburg färdigkomponerad, är bevisligen ett misstag.

Återkommen till Wien fick Mozart fullt upp att göra med lektioner och kompositioner af de mest olika slag för hans talrika akademier. I början af 1785 inträffade en händelse som för detta verk blef ganska betydelsefullt. Uppfordrad att på några veckor skriva ett italienskt oratorium hvilket under fastan skulle uppföras på Burgteatern i Wien för välgörande ändamål, åtog sig Mozart detta. Ur stånd att på så kort tid nykomponera ett så omfattande verk tillgrip han sin messa och använde större hälften där-af för oratoriet. En italiensk kantat-text, hur den nu blef, tillsattes, två nya arior tillkomponerades jämte en trestämmig kadens till slutfugan i »Gloria», och så blef tillfällighetsoratoriet »Davidde penitente» färdigt, den 13 och 17 mars 1785 uppfördt och sedan offentliggjordt. Messan däremot var i och med detta begravnen. De färdiga »Sanctus» och »Benedictus», hvilka ej kommo till användning, liksom de båda ofullbordade satserna i »Credo» hemföllö åt glömskan. Det blefve en vinst för den musikaliska världen och en akt af rättvisa om de herrliga satserna i messan, fria från fångenskapen i »Davidde penitente», kunde väckas till nytt lif. Att de, upprekta ur den mark, hvori de voro rotfästa, måste med det nya föga passande textunderlaget i »Davidde penitente» beröfvas sin rätta betydelse, sitt eget individuella lif, det behöfver väl knappast intygas och bevisas.

Mozart har ej i något af sina verk, »Requiem» undantaget uppnått, och än mindre öfverträffat det upphöjda allvar och den djupt religiösa stämning, som genomgår hans C moll-messa. Den nästan alltigenom stränga stilen, användandet af 5- och 8-stämmiga körsatser, den breda anläggningen af de särskilda styckena liksom behandlingen af orkestern ställer detta verk himmelshögt öfver alla hans tidigare arbeten af detta slag och äfven i tekniskt hänseende nära de stora messorna af Joh. Seb. Bach och Beethoven.

Önskan att återskänka detta verk sin ursprungliga betydelse är sålunda lätt förklarlig. Härtill fordrades att återinsätta originaltexten och ge det hela karaktären af en fullständig messa. Man kunde då förfara så som förut skett med kompletterandet af »Requiem», och efter denna plan gick Aloys Schmitt till verket att restaurera messan. Det instrumentala utarbetandet af de efterlämnade satserna verkställdes af honom enligt fullständiga utkast därtill af Mozart själf; de felande delarne i messan ersattes genom andra kompositioner af Mozart, och till »Agnus dei» begagnades såsom det skett i »Requiem», begynnelsestycket »Kyrie». Därmed har uppstått partituret till en *fullständig* messa, som upptager ungefär halfannan timmes tid för utförandet och som oakadt ofvannämnda rekonstruering ingalunda saknar den enhetlighet, som är grundväsentlig för hvarje konstverk.

Sålunda fullbordadt utfördes Mozarts C moll-messa första gången vid påsktiden d. 3 och 5 april förra året i Dresden af Mozartföreningen och Römhildska kyrkokören under Aloys Schmitts direktion och gjorde, såsom det heter, »med sin himmelska skönhet och sin strålande storhet» ett öfvervåldigande intryck bland åhörarne.

Utförandet var också förträffligt och särskildt utmärkte sig därvid fru Schmitt-Csanyi i sopranpartiet, som har ett omfång af två oktaver. De särskilda delarne af messan har dock, efter en bedömares åsikt, olika värde. Det präktiga »Gratias» det gripande »Qui tollis» jämte en del annat i messan säges stå fullkomligt på »Requiem» höjd; af delarne från Mozarte äldre messor är det egentligen blott »Crucifixus» som är af framstående betydelse.

För återeröfringen af en så betydande Mozartskapelse står emellertid musikvärlden i stor tacksamhetsskuld till Aloys Schmitt, och äfven vi ha skäl att nu tacka Filharmoniska sällskapet, som så snart efter detta verks återuppväckande låter oss få känna och njuta af detsamma.

Om kinesernas musik.

Under forntiden lär ha funnits i »Midtens rike» musik af betydligt bättre slag än nu. Detta påstå kineserna alldeles bestämdt. Efter deras uppgift har kejsar Fusi omkring år 2850 f. Kristus sammanfattat den första harmoniläran, hvilken sedan utbildades till, såsom det påstås, hög grad af fullkomlighet. Men under kejsar Tsintschis regering, 220 till 204 f. Kristus, råkade konsten ut för en stor olycka. Tsintschi var en energisk, dådkraftig

man. Han skulle kunna kallas för Kinas Napoleon, emedan han gjorde stora eröfringståg och bragte fasthet i rikets inre förhållanden. Dessutom är hans namn förknippadt med ett af de våldigaste verk, som af människohänder utförts; det var han som lät uppföra den hufvudsakliga delen af den stora muren. Trots detta fördömes han af hvarje literärt och bildad kines. Han fick nämligen det underliga infallet att befälla förbränningen af samtliga klassiska och historiska böcker, för att allt som fanns före hans regeringstid för alltid skulle bli förgätet och han själf framstå såsom en lysande stjärna vid inträdet af en ny period af Kinas historia. Med stor stränghet öfvervakade kejsaren att denna befallning noggrant utfördes. Öfverallt måste de kära klassikerna offras åt lågorna. Men några väl gömda exemplar bevarades likväl; dessutom synes Tsintschi icke ha tänkt på att med kinesernas förträffliga minne det ej var svårt att på nytt uppskrifva innehållet i alla klassikerna, helst som det alltid bland kineserna funnits literata män som kunde en stor del af dem utantill. Bättre framgång hade kejsaren med böckerna om musik, hvilka äfven utrotades. Denna förlust har sedan aldrig kunnat ersättas. De tvänne mest betydande kejsarne af den nuvarande dynastien, Kanghi och Kienlung, gjorde sig under 17:de och 18:de århundradena all möda att återtaga reda på den förlorade harmoniläran för att ånyo bringa den kinesiska musiken på den höjd, som den intog för mer än tvåtusen år sedan, men alla deras ansträngningar voro förgäfvade. Den moderna kinesiska musiken ledes tillbaka till Tangdynastiens tid, hvilken kom till världet år 620 efter vår tidräkning. Ungefär vid samma tid, 9:de och 10:de århundradet, inträffar den kinesiska dikt-konstens blomstring. I vår tid är det en löjlighet då det stora flertalet af Kinas litterära män inbilla sig, att den lilla civilisation som barbarerna utanför deras egna gränser besitta ej på långt när kan jämföras med den i Midtens rike; men under Tangdynastien var detta anspråk ej oberättigadt, ty då var Kina i många hänseenden ett af jordens mest civiliserade land.

Man skiljer mellan rituell och vanlig instrumentalmusik. Den rituella skall för europeiska öron vara dragligare än den man får höra på gatorna och på teatrarne. Men det är väl ej många vesterländingar som komma i tillfälle att höra denna kinesernas musik, ty den brukas endast när kejsaren eller någon af honom förordnad ställföreträdare beder i något tempel, helgadt åt himlen och jorden, solen och månen, åt de kejsarliga förfäderna eller Kon-fu-tse. Då härvid inga främlingar få vara närvarande, så kunna de endast få reda på den, ifall

någon kines vill spela den för dem på ett inhemskt instrument. Den vanliga instrumentalmusiken är för europeer allt annat än öronfägnande, såsom hvarje främling som besöker en kinesisk teater kan intyga. Vi behöfva icke närmare inlåta oss härpå utan vilja endast i korthet anföra orsaken hvarför den kinesiska musiken är så missljudande för oss. Härom upp- lyser en bok, »Chinese music», som 1885 utgafs af en tulldirektör van Aalst. Han yttrar sig sålunda: »Då i den kinesiska tonskalan intervallerna ej äro tempererade, så klinga somliga noter alldeles falskt och oharmoniskt. På instrumentens tillverkning använde man ej på långt när samma omsorg som i västerlandet, därför kan icke någon ren intonation komma i fråga. Emedan melodierna alltid äro i samma tonart och alltid lika starkt och oför- änderligt äro i rörelse, så måste de förekomma oss mycket monotona och tröttande i jämförelse med våra egna. Kinesiska melodier äro aldrig hållna uteslutande i dur eller moll utan sväfla alltjämt mellan båda, hvarför de sakna den omväxling, som är för våra öron så angenäm.» Lika litet kan den ki- nesiska vokalmusiken falla oss i sma- ken. Man kan verkligen tycka sig höra hessa kattors kärlekssånger när man hör några kineser uppstäm- ma en sång, hvilket alltid sker i falsett.

Kineserna själfva älska sin musik mycket högt. Men så långt som till en nationalhymn eller något dylikt ha de ej kommit. Att vi kunna finna deras musik afskyvärd anse de obe- gripligt. Slutligen må anmärkas att musiken i de buddhaistiska klostren är mindre bullrande än gatu- och teater- musiken, hvarför den är lättare för oss att uthärda. Buddhaisternas guds- tjänst har stor likhet med den latinska kulten, såsom man finner vid första anblicken. Kors, mitra, mässkrud, rosenkrans, rökelsekar, vigvatten, lita- nia och mera sådant tillhör båda reli- gionerna. Denna omständighet gjorde under 17 århundradet några till Kina anlända jesuitfäder så häpnad, att de förklarade allt för ett djäfvulens bländ- verk. De menade tro på att någon- ting sådant kunde endast den onde ha påfunnit för att draga människorna från den sanna tron. Förklaringen är att söka däri, att under kristen- domens första tider Nestorianerna och andra kristna sekter i österlandet upp- tagit åskilligt från den buddhaistiska kulten, hvilket sedan småningom öfver- gick till den romerska kyrkan. Håg- komsten däraf tycks sedan ha utplä- nats när muhammedanismen trängde sig in mellan kristendomen och bud- dhaismen. Hur detta i särskilda fall och omständigheter tillgått kan väl icke med visshet historiskt afgöras.

Från Kgl. operan i Dresden.

Af G. W.

Återkommen hit efter ett års från- varo, har jag endast varit i tillfälle höra två af denna säongs nyheter, däraf först »Hoffmanns Erzählungen» af Offenbach, ett på det högsta in- tressant verk som alltid gifves här för en talrik publik. Den charman- ta uppsättningen, solisternas fulländade prestationer och den härliga orkestern under herr von Schuchs geniala led- ning, samverkar i allt till att bringa publiken i hänförelse. Musiken, som är mycket melodiös och intagande, har särskildt i 1:sta aktens vals, horn- solo-kvartetten under förvandlings- scenen, samt barcarolen i 2:dra akten sina glanspunkter. Hoffmanns parti innehas omväxlande af hrr Anthes och Giessen, Olympia af fru Wede- kind eller fröken Nast, Giulietta och Antonia omväxlande af fruarna Wede- kind, Abendroth eller fröken Nast. Den andra nyheten, »Feuersnoth», hvars premiär egde rum i nov. förra året, hörde jag den 21 april. »Feuers- noth», ein Singgedicht in einem Akt von Ernst von Wolzogen, musik af Richard Strauss, är högst intressant och naturligtvis ett helt modernt verk. Hufvudintresset fäster sig vid orke- stern, som Strauss behandlar virtuos- messigt antingen det gäller symfoni eller opera. Att utförandet var prakt- fullt behöfver jag knappast påpeka. Herr Moris som regissör har stor heder af det hela, särskildt beträffande det lif, som härskar å scenen. De väldiga körerna klingade storartadt och af hufvudpartiernas innehafvare ut- märkte sig den nyengagerade fröken Krull såsom Diemut och herr Schei- demantel såsom Kunrad. Öfriga partier innehas af damerna von Chavanne, Nast, Lautenbacher samt herrar Petter Nebuschka, Erl, Plasehke, Wachter m. fl. Operans handling är förlagd i München och tagen ur folklivet där- städes. Komponisten var närvarande jämte flera solister från Berliner-ope- ran, där »Feuersnoth» nu instuderas. Den 2:dra april gafs »Mignon» då fröken Märtha Petrini från Leipziger Stadtteater gaf »Philine» med stor succés. Den 20 april gafs »Cavalleria Rusticana», som Mascagni själf diri- gerade, efter endast en kort repetition. Mascagni hälsades vid sitt inträde i orkestern med stormande applåder, hvilka intensivt förnyades efter Inter- mezzot, som måste bisseras. Efter operans slut inropades han på scenen otaliga gånger jämte solisterna San- tuzza: fröken Eibenschütz från Leipzig, som gäst; Lucia, Lola: fröknarna Stau- digl och Nast; Turiddo och Alfio: hrr Anthes och Scheidemantel.

Musikpressen.

På Elkan & Schildknechts förlag har utkommit:

WAGNER, RICH.: *Das Rheingold*. Potpourri par Henri Cramer. Pris 1,50;

SCHYTTÉ, LUDVIG: *Valse piquante*, tillegn. Alfred Grünfeld. Op. 119 A. — Edition B. i förenklad sättning; à kr. 1,25.

WENZEL, HERMANN: *Maïenwonne* (Vårstäm- ning) op. 353. Pris 75 öre;

HEIMDAHL, ANNA: *En liten yrhätta*. Polka. Pris 60 öre;

för orgel eller orgelharmonium:

ERIKSSON, JOSEF: *Enkla melodiska Prelu- dier*. Op. 1. Pris 1 krona.

för en röst med piano:

EKENBERG, AUGUST: *Juni-visa* ur K. E. Forsslunds »Storgården» (c—ess). Pris 50 öre;

ELFÄKER, AUG.: *Den som jag älskar, älskar jag ändå*. Romans (h—e). Pris 50 öre;

PALM, HERMAN: *Nu diktar kvällen sin saga*. Dikt af E. N. Söderberg. För basröst (g—ess);

PETRE, TORSTEN: *Lifvets sång* för mezzo- sopran eller baryton (d—fiss). Op 31. Pris 75 öre.

På G. Abr:son Lundquists förlag har utkommit:

för piano 2 händer:

HEDENSTIERNA, SIGNE. *Får jag lof*. Pas de quatre. Tillegn. Tora Fernström. Pris 50 öre.

Bland ofvannämnda pianosaker är, med förbigående af potpourriet ur den bekanta Wagner-operan, Schyttes vals att nämna i första rummet. Ehuru tillagnad pianovirtuosens Alfred Grün- feld är den ursprungliga sättningen ej synnerligen svår. B-sättningen är lika lätt att spela som en vanlig vals. Schyt- tes namn borgar för att valsen hör till den bättre salongsmusiken i denna stil. I mera populär stil är Wenzels melo- diösa, rätt behagliga stycke, prydt af en vacker färglagd vignett med en ungmö i ett vårlandskap. Polkan af A. Heimdahl är liflig och lämplig dans- musik. Ett annat nyss utkommet dans- nummer är Signe Hedenstiernas »Pas de quatre», en för denna dans väl passande musik, som lär ha gjort sig omtyckt i balsalen.

Sångerna, som här anmälts, äro för låga röster, särdeles de treförstnämnda, såsom det angifna röstomfånget visar. Ekenbergs (komponist till den popu- lära »Rida ranka») är en munter sång med fyndiga rim på ordet juni. Palms bassång är i romantisk, vackert melo- diös stil med ackordackompagnement. Elfåker tycks i sin sång hylla nutida sångkomponisters sökta harmoniska idéer; Petres sång däremot är i hans kända populära stil, allvarligt känslö- full och melodisk. Komponisten har själf skrivit orden.

Erikssons »Preludier» äro 25 till antalet af 8—16 takters omfång. De motsvara titeln »enkla och melodiska», i harmoniskt hänseende väl skrifna.

Litteratur.

Kyrkosången. Sällskapet Kyrkosångens vänner årskrift, utgifven af G. T. Lundblad (centralkommiténs sekreterare) n:o 1 och 2. Januari—juni 1902. IV årgången — har utkommit innehållande: n:o 1: K. S. V:s verksamhet 1901 och medlemsförteckning — Rättelser i koralboken; n:o 2: Om psalmsången i folkskolan af R. Norén (forts. följer) — Skol-psalmlista af C. J. Valin — Om förbättrad kantors- och organistutbildning af G. T. Lundblad — Om K. S. V:s koralboks införande i kyrkorna — Litteratur. Priset för tidskriftens årgång, postarvode obestämmt, är 80 öre, med musikbilagan — en serie af kompetenta musici utarbetade goda koralpreludier byggda på koralmotiv — 1 kr. 80 öre. Prenumeration sker å postkontor eller hos utgifvaren (Händene, Skara) om minst 5 expl. tagas på en hand.

FÖLJETONG.

Ett stilla konstnärslif.

Af Elise Polko.

(Slut.)

Omkring sex år senare, den 26 januari 1802, spred sig genom residensstaden ett rykte, som öfverallt framkallade glädje deltagande. Den berömda harmonika-spelerskan *Kirchgässner* skulle hafva anländt till staden och ämnade att samma afton gifva konsert. Och i själfva verket förhöll det sig äfven så: *Marie Kirchgässner* hade nyss inträffat i Stuttgart. Denna konstnärinna var en högst intressant företeelse, icke blott genom sin utmärkta talang på sitt instrument, utan på samma gång äfven genom sin olycka, som i sanning smärtsamt måste uppväcka hvarje känsligt hjärtas deltagande. Hon var nämligen sedan sitt fjärde år *blind*, en följd af kopporna, och endast musiken, denna allsmäktiga tröstarinna, hade räddat detta arma barnahjärta från förtviflan. Hennes framstående musikaliska talang hade redan tidigt förvärfvat henne en ädel vän och beskyddare i friherre von Beroldingen, ledamot af domkapitlet i Speyer. Hans medlidande och intresse för det begåfvade olyckliga barnet yttrade sig på det mest rörande sätt. Han köpte henne för ett högt pris en ypperlig harmonika emedan han trodde sig hafva märkt, att Marianne hyste en särdeles förkärlek för detta sällsynta instruments egendomligt själfvulla toner. Barnet blef öfver all beskrifning lyckligt. Hennes ädle beskyddare förde henne nu till Karlsruhe, där den skicklige kapellmä-

staren och harmonika-spelaren Schmittbauer undervisade henne med en ifver och kärlek, som endast öfverträffades af hans talangfulla elevs ömhet och flit. Hon gjorde i sanning märkvärdiga framsteg och bragte sig upp till öfverträffadt mästarskap på sitt instrument. Knappast 21 år gammal, anträdde hon sin ärofulla konstresa genom Ryssland och Tyskland, och Stuttgart var en af de första städer, hvilka hon besökte. Alla strömmade till för att höra henne. Zumsteeg hade arrangerat konsertprogrammet och anförde själf flere orkestersaker. Konstnärinnans spel verkade dock så nervskakande på honom, att han blott med möda kunde uthärda i salen. Marianne Kirchgässner skördade ett så omätligt bifall, att hon såg sig nödsakad, att utöfver programmet gifva ännu ett kort stycke. Zumsteeg själf framförde henne ännu en gång inför den upprörda publiken. Vare sig nu att konstnärinnan hade för afsikt att visa den älskvråde kapellmästaren en artighet, eller att hon själf älskade denna melankoliska melodi, som redan tvenne gånger så betydelsefullt tonat i komponistens lif, kort sagdt, hon anslog den konsertsats, som innehöll *afskedsången*.

Likt anderöster sväfvade dessa toner, sällsamt vibrerande, genom salen. Zumsteeg for häftigt upp vid de första tonerna och förde handen krampaktigt mot hjärtat. Var det ej Nanette, den ljufva, utan en klagan bortgångna Nanette, som här talade till honom? Han förmådde ej afvakta slutet, hans tankar förvirrades, han stapplade ut och förlorade sansen. Följande natt öfverföll honom till hans familjs häftigaste förskräckelse en länge ihållande, smärtsam bröstkramp.

Mot morgonen tycktes faran vara förbi; han lugnade de ångestfulla sina och sade med ett mildt leende: »I dag är det den 27 januari, Mozarts födelsedag. Måste jag dö, så ville jag helst i dag, jag skulle då måhända ej så hastigt glömmas!»

Ett par minuter efter dessa ord inställde sig ett nytt, förskräckligt krampanfäll, och ett stilla konstnärslif hade ändats af döden.

Minnet af Joh. Rudolf Zumsteeg har nyligen flerstädes framkallats vid inträffade 100-års-dagen för hans bortgång. Zumsteeg var född den 10 januari 1760 i Sachenburg (Odenwald). År 1792 efterträdde han Poli såsom hofkapellmästare. Han har gjort sig mest känd såsom balladsångens skapare, men har för öfrigt komponerat 8 operor («Elbondokani», «Die Geisterinsel», «Das Paunenfest» etc.). Körer till Schillers »Räuber», en konsert och en duo för violoncell m. m.

Dödsfall.

inom musik- och operavärlden 1901.

Brun, Hans, norsk, f. d. skådespelare och operasångare, † vid Eisevolds badinrättning i sept., 67 år. Under Ludv. Josephsons operaperiod i Kristiania 1874—77 utförde han där med framgång flere betydande tenorpartier, t. ex. Faust och Tannhäuser. Han öfvergick småningom till talscenen och hade efter afgången från teatern anställning som inspektör vid ofvannämnda badinrättning.

Holmstrup, Emil Ludvig, kapellmästare, f. 24 febr. 1852 i Köpenhamn, † i Stockholm 19 okt. H. kom 1874 till Sverige där han under 10 år reste omkring med eget kapell och har sedan haft engagement vid olika orkestrar i Stockholm och landsorten.

Kaim, Franz, pianofabrikant, kommerseråd, grundare af Kaim-institutet och Kaim-orkestern i München, † därstädes 1 jan. 78 år.

Kallinnikow, Wassili, talangfull rysk komponist, f. i guvernementet Orel (mell. Ryssland) 13 jan. 1866, † i Yalta 11 jan.

Kempff, Carl, kapellmästare i Lund, f. 1831 i Tessin (Schweiz), † 30 dec. i Lund.

Kleinmichel, Richard, pianist och komponist, bekant såsom utgifvare af äldre och äfven nyare operor i goda editioner; f. 31 dec. 1846 i Posen, † 18 aug. i Berlin.

Leitert, Johann Georg, utmärkt pianist, f. 29 sept. 1852 i Dresden, † därstädes. Leitert uppträdde vid 13 år offentligt, studerade sedan för Liszt, konserterade därpå flerstädes i Europa och lefde från 1878, under konstnärlig verksamhet i Paris ett par decennier. Leitert har utgivit pianokompositioner.

Mapleson, James Henri, violinist och sångare, mest bekant som operadirektör. »Colonel» Mapleson har varit »manager» för Lyceumteatern, Drurylane och Her Majestys teater i London och dragit de förnämsta lyriska artister till sina teatrar.

Rheinberger, Joseph Gabriel, professor, pianist samt ansedd och mångsidig komponist, f. 17 mars 1839 i Vaduz (Lichtenstein), † 25 nov. i München. (Forts.)

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern. April 16 GLUCK: *Orfeus*; LEONCAVALLO: *Pajazzo*. — 18 R. WAGNER: *Lohengrin*. — 19, 23 ADAM: *Konung för en dag* (Nemea: frk Anna Lagergren, 1:a debut; Zelida: frk Svärdröm). — 20 PUCCINI: *Bohème*. — 21 GOUNOD: *Faust* (Valentin: hr R. Strandberg, deb.). — 24 BELLINI: *Norma*. — 25, 27, 30 Weber: *Friskytten* (Agatha: frk Olga Berg, deb.; Anna: frk Svärdröm, fru

Hellström; Max, Kasper, Ottokar, Kuno, Eremiten, Kilian; hrr Malm, Sellergren, Nyblom, Söderman, Wallgren, Ericson. — 26 VERDI: *Aida* (Aida: frk Bergendahl, deb.). — 28 AUBER: *Fra Diavolo* (Zerlina: frk Rodolfa Schenström, 1:sta debut).

Vasa-teatern. April 16 MILLÖCKER: *Staccars Jonathan*. — 17—25 *De små vestalerna*, (opera buffa i 3 akter af Depre och Berned. Musiken af F. Rey och J. Clérise.) — 26, 28—30 PLANQUETTE: *Corneilles klockor*. — 20, 27 *Nerkingarne* (matiné).

Södra teatern. April 16—23, 28 OFFENBACH: *Prinsessan af Trebizonde*. — 24, 26, 27, 29, 30 LECOCQ: *Lilla hertigen*.

Musikaliska akademien. April 20 Matiné af SÄNGSÄLLSKAPET O. D. från Upsala. Biträdande: hr C. F. Lundquist, k. hofkapellet. Dirigent: dir. mus. Ivar Hedenblad. — 18, 25 korsater af fröknar ROSE Relda och MARTA SANDAL. Ackompanjatriser: frkn Märta Ohlson och Wall. — 29 MUSIKFÖRENINGENS 3:dje abonnementskonsert. J. S. Bach: *Messa i H-moll*. Biträdande: fruor Ester Söder-Gadelius, Davida Afzelius, hrr W. Klein, Salomon Smith, k. hofkapellet. Dirigent: prof. Franz Neruda.

Vetenskaps-akademien. April 21 Fransk och svensk visafon af SVEN SCHOLANDER. — 24 AULIN-KVARTETTENS 5:te kammarmusiksoaré.

Kgl. teaterns nyheter under senare hälften af april ha utgjorts af debuter. Utom hr R. Strandberg, som fortfarande debuterar, är det ej mindre än 4 kvinnliga debutanter, däraf 2 nya, som uppträdt, den sistnämnda frökn. Anna Lagergren och Rodolfa Schenström. Den förra gaf en rätt behaglig bild af Nemea i »Konung för en dag», med god, äfven i koloraturen utbildad röst, spelet röjde dock stundom bristande vana vid scenen; detta var äfven fallet med fröken Schenström, hvars stämman särdeles i mellantonerna tycktes något för svag att göra sig gällande på scenen. Ett fördelaktigt utseende hjälpte emellertid upp framställningen. Ung som hon är torde fortsatta studier leda till större framgång. Fröken Bergendahl, har förut debuterat här som Margareta i »Faust» (gästspel i sept. 1900). Denna sängerska, som studerat i Paris och uppträdt på utländska scener, har en rätt stark röst, som förefaller mera skolad än ungdomsfrisk. Goda ansatser förekommo både i den vokala och dramatiska framställningen men äfven svaga punkter i fråga om intonation och rörelser. Vi gömde det bästa till sist, då vi omnämna fröken Olga Bergs debut såsom Agatha i »Friskyttan». Hon har förut, som bekant, med framgång sjungit Senta i »Holländaren». Fröken Berg eger betydande förutsättningar för framgång på operascenen; vacker och jämn, voluminös och väl utbildad röst, lämplig figur, behaglig apparition och dramatisk framställning. Hennes Agatha har vunnit stort bifall af publiken och hennes fästande vid vår operascen vore en verklig ackvisition för densamma. Af hr Ranfts teatrar har Södra slutat sin korta vårsäsong med »Lille hertigen», som af dess operettsällskap gafs d. 24 april för 25 gången. Vasateaterns nyhet skall sedermera omnämnas.

Af konserterna ha vi att erinra om sista Richter-konserten å Kgl. operan, hvars program i förra numret var infördt. Äfven vid denna var den geniale dirigenten föremål för rik hyllning, väl förtjänt genom det i alla detaljer klara, förträffliga utförandet af programmet för aftonen: Brahms djuptänkta C-moll-symfoni, Berlioz' lifliga, fängslande »Carneval romain» Wagnernumren Siegfried-idyll, Förspel och slut ur »Tristan», förspel till »Parsifal» och Tannhäuser-uvertyren.

Den mest betydande konserten efter nyss nämnda var Musikföreningens med repris af Bachs H-moll-messa, förut af sällskapet utförd här i dec. 1896. Äfven nu hade den utmärkte dirigenten och sängsällskapet ej mindre än solisterna och hofkapellet all heder af det svåra och storslagna verkets utförande. Körerna intaga naturligtvis främsta rummet i messan, och af dessa må för sin skönhet påpekas i afdelningen Gloria »Qui tollis» och Cum sancto, i Credo: Et incarnatus, »Crucifixus» och en del af »resurrexit» samt det härliga »Sanctus». Till närmare redogörelse för det stora verket och utförandet saknas nu utrymme. Dirigenten och de utförande skördade stort bifall af de fulltaliga åhörarna, bland hvilka märktes kronprinsen och hertiginnan af Dalarne.

O. D.-konserten gafs äfven för fylld salong. De största numren å denna voro Halléns »Styrbjörn Starke», för manskör, barytonsolo (hr Lundquist) och ork, »Vi ses igen», för baryton och orkester af R. Liljefors och Aug. Södermanns uvertyr till »Orleanska jungfrun». Programmet upptog för öfrigt af Söderman: *Resolska*, O. Bull: »I ensamma stunder», Merikanto: »Tröst», Mendelssohn: »Kärlek och vin». Bisseringar, stort bifall, extranummer af vårsånger etc. voro själfskrifna.

Om Relda-Sandal-konserten ha vi i början af detta nummer redan yttrat oss. Vi nämnde då om m:lle Reldas program som utgjordes af klockarian ur »Lakmé», Valsarian ur »Dinorah» och aria ur »Traviata». Fröken Sandal utförde å dessa konserter 4 sånger af Rich. Strauss (Nachtgang, Wie sollten wir, Allerseelen, Heimliche Aufforderung), 5 af Grieg (Det syng, Blaaber-Li, Mote, Elsk, Killingdans), af Sigurd Lie 3 (Moderens vuggsang, Sne, Solskinsvise), Sinding 5 ur »Strengjeleik» (Det gule Haar, Naar sola skine, Eg vil deg 'kje elske, Du mor, D'er 'kje Draumar), dansken Leop. Rosenfeld 3 (Langt bag de sorte Bjerger, Aften, Dansk Folkevis), tysken Conrad Ansgore 3 (Sich mein Kind, Schlafend trägt man mich, Meine weissen ara). Af de sistnämnda voro Rosenfelds sånger lika behagliga, som Ansgores fränstötande. Strauss-sångerna voro somliga vackra, andra konstiga, alla med rikt ackompanjement; af norr-männen skattar Lie mest åt nutidens

konstiga sångstil. Fröken Märtha Ohlson ackompanjerade mäterligt.

Aulin-kvartetten har nu med glans å sin 5:te soaré avslutat säsongens Beethoven-cykel. Programmet ses här ofvan. Ypperligt utförande framkallade rikt bifall och tack för denna säsong. Sven Scholander gaf med vanlig framgång sin senaste »visafon», som upptog 7 franska (4 nya) visor och 6 (2 nya) svenska, däraf ett par gamla bondvisor af A. G. Silfverstolpe och J. D. Valerius.

Musiknotiser

från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Fru Östberg, som nu blifvit återställd från sin ögonsjukdom, har åter inträdt i tjänstgöring och utfört titelrolen i »Norma». Under inöfning äro för närvarande »Gillet på Solhaug», »Valkyrian», »Trubaduren» och »Profeten», hvari hr Briesemeister kommer att uppträda. Denna opera gafs här senast i början 1895, då Emil Götze som gäst sjöng Johans af Leyden parti. Rolfördelningen var då för öfrigt följande: Bertha: fru Östberg, Fides: frk Almati, Oberthal: hr Söderman; Zaharias, Jonas, Mathisen: hrr Sellergren, Rundberg, Nygren.

Hyllning åt Hans Richter. Efter sista Richter-konserten d. 15 april var den berömde dirigenten af hofkapellet inbjuden till ett enkelt samkväm å Hamburger börs. Dir. Richter uttalade sin beundran öfver den konstnärliga förståelse (Geist) och intelligens, som inom hofkapellet mött honom, och vände sig vid den skäl han utbringade särskildt till de närvarande kapellmästarne Nordquist och Henneberg. Dessa jämte konsertmästare Aulin talade för festföremålet och tackade å egna och hofkapellets vägnar. Dir. Richter förklarade sig gärna vilja återkomma för att knyta närmare bekantskap med operaorkestrern. Under sin härvaro afböjde han för öfrigt bjudningar och hyllningar vid konserterna och afresan.

Vasa-teatern kommer att i denna månad återupptaga Rud. Dellingers operett »Don Cesar».

Musikhistoriska museet. Dr Hans Richter har innan han lämnade Stockholm till museet öfverlämnat sitt porträtt, å hvilket han upptecknat de båda första takterna ur förspelet till »Mästersångerna» och de båda sista ur »Tannhäuser»-uvertyren samt därunder skrifvit: »Anfang und Ende der 2 Richter-Concerte in der schönsten Stadt. 1902. Hans Richter.»

Utmärkelse. Hr Fritz Friedrichs, den förträfflige återgifvaren af Beckmesser

och Alberik som gäst å operan härstädes, har, enligt telegram till tyska tidningar, före sin afresa härifrån erhållit medaljen Literis et artibus.

Hjalmar och Emma Meissner använda en månads tjänstledighet på en nyss företagen studieresa till London och Paris.

Sigrid Arnoldson har med stor framgång efter flere års uppehåll åter uppträdd på Opéra Comique i Paris såsom Mignon. Hon kommer troligen att sedan sjunga Lakmé härstädes och sedan begifva sig till London.

Par Bricol-konsert gafs den 22 april i Musikaliska akademiens stora sal. Det anslående programmet upptog »Adils gästabad» af Norman, kör och orkester, (arr. för två pianon af dir. Åkerberg); Svennens sång ur »Prinsessan och svennen» af Er. Åkerberg, sjungen af hr Nils Fahlman; P. Heise: »I skoven», kör, samt kör ur »Vikingarne» af Ivar Hallström; Norman: »Kung Hakes död», hvori operasångaren Åke Wallgren med solopartiet vann stort bifall; vidare utfördes Hennebergs Bellmansmelodier för stråkorkester och slutligen Wennerbergs »Auerbachs-Keller». Konserten var privat för sällskapets medlemmar och inbjudna damer.

Olympiateaterns direktion har med uteslutande uppföranderätt af förläggaren köpt »Die drei Wünsche», operett i 2 akter med ett förspel af L. Krenn och C. Lindau, musiken af C. M. Ziehrer; »Die Chansonette», operett i 3 akter af Victor Leon och H. von Waldberg, musiken af Rudolf Dellinger, samt »Das süsse Mädel», operett i 3 akter af Alexander Landesberg och Leo Stein, musiken af Heinrich Reinhardt.

Svensk sångerska i utlandet. Hit anlända tyska tidningar berätta om en svensk sångerska fröken Ekeblad, som sedan en tid tillbaka varit engagerad vid Würzburgs Stadttheater, där hon kreerat hufvudrollerna i ett stort antal operor, såsom »Mignon», »Hans och Greta», »På Sicilien», »Den flygande holländaren» m. fl. Fröken Ekeblad hade nyligen beneficeföreställning, hvarvid hon uppträdde som Elsa i »Lohengrin», och utsåldt hus, synnerligen smickrande tidningskritik visa att »den svenska näktergalen» slagit an på den tyska publiken.

Göteborg. Filharmoniska sällskapets utförande af Händels »Messias», hvarom förut nämnts, upprepades på en extrakonsert d. 15 april, den följande dagen med samma solister som förut. Den 18 april gaf hr Knut Billberg en populär konsert i Carl Johans kyrka med biträde af sångaren dr J. Berggren och herrarne Christiansen (2 vio-

liner och violoncell). Den 25 och 26 april gafs konserter af Leipzigs filharmoniska orkester, på återväg från Norge, och d. 30 april konserterade danska sångerskan frk. Ellen Beck med fru Mraz som ackompanjator. Hennes program upptog aria ur Gounods »Sappho» samt sånger af Schumann, P. Heise m. fl.

Jönköping. Såsom en stor musikalisk högtid betecknas den konsert, som här gafs söndagen den 20 april i Kristinakyrkan då Händels oratorium »Simson» där utfördes. Fru Arla Bagge, själen i musiklivet härstädes, hade inöfvat det stora och svåra verket och dirigerade det på konserten med stor säkerhet och smak. Alla de deltagande tycktes också varit intresserade för sina uppgifter. Särskildt berömmes orkestern för utförandet af sorgmarschen. För solopartierna hade fru Bagge vunnit utmärkta krafter. Om dem yttrar sig sålunda musikrescensenten i Jönköpingsposten: »Fröken Signe Rappe, dotter till f. d. krigsministern general Rappe, sjöng svärmiskt och bedårande samt med dramatiskt lif och kraft Dalilas vackra parti. Konsertsångaren hr C. A. Holmqvist var med sin varma, kraftiga och välljudande stämma en präktig Manoah. Stationsinspektoren i Sala hr Lorenz Andersson (Simson) tjugade som alltid med sin härliga tenoröst. Michas parti sjöngs klart och vackert af fröken Gerda Lang. En af Michas visor sjöngs dock af fru Lydia Lindman och en annan af fröken Rappe.» Efter konsertens första afdelning öfverlämnades till fru Bagge en större lagerkrans med band i de svenska färgerna och till fröken Rappe en charmant rosenbukett, båda en hyllning från Jönköpings musiksällskap.

Från våra grannland.

Kristiania April. 14—28 Nationalteatern har fortfarande uppfört »Peer Gynt», enda pjesen med musik, och å densamma gafs d. 21 april en Beethoven-Wagner-konsert af Leipzigs filharmoniska orkester, sedan den konserterat flerstädes i det öfriga Norge. På Tivoli-teatern har ett par gånger uppförts Offenbachs operett »Fritz och Lisa» och på Eldorado har italienska operakvartetten »Lyrico» gifvit scener ur »Fra Diavolo». Efter en konsert d. 17 april gafs d. 23 afskedskonsert af Leipzigs filharmoniska sällskap. Den 16 gaf Ellen Gulbranson en konsert till förmån för ett barnhem. I Vor Frelsers kirke gafs d. 19 af Thorvald Lammers en konsert, som upprepades d. 24 april. Programmet utgjordes af J. S. Bach: Juloratorium, Fel. Mendelssohn: 42:dra Psalmen. Jämte manliga och kvinnliga solister biträdde organisten Cappelen, nationalteaterns orkester och körföreningen. En musikalisk-deklamatorisk soaré gafs

d. 22 april af Maria Mejlænder-Hellesen, biträdd af sångerskan frk. Olivia Dahl och pianisten Amelie Müller. På musikkonservatoriets musikaften n:r 200, i bröderna Hals lokal, utfördes konsert för 2 violiner af J. S. Bach, piano-konsert af Mendelssohn jämte annan vokal- och instrumental-musik.

Helsingfors April 11—26. Svenska teatern har till förmån för dess pensionskassa gifvit operetten »Doekan» i förening med Allegri-lotteri. Af musikpjäser har äfven »Lilla helgonet» gifvits ett par gånger med fru Caste-gren i titelpartiet och herr Linden som Celestin-Floridor. Finska teatern har haft föreställningar med musik, hvilka, efter hvad som af det finska programmet kan förstås, bestått i kompositioner af Sibelius, Jernefelt och Melartin. Sångaren Ojanperä biträdde. Den 21 april gaf Filharmoniska sällskapet i universitets-salen en konsert, vid hvilken Mozarts stora Messa i C moll utfördes. Biträdande voro damerna Adée Leander-Flodin och Dagmar Hagelberg, hr Carl Fürstenberg och Ojanperä symfonikören och filharmoniska orkestern; konserten förnyades i Nya kyrkan ett par dagar senare. Den 16 och 20 april konserterade här först i universitetssalen, sedan i Brandkårshuset danska artisterna, sångerskan Ellen Beck samt violinisten frk. Karen Bramsen och hennes bror violoncellisten Henric B. med biträde af pianisten O. Merikanto. De läto äfven höra sig på ett par af de populära konserterna i societetshuset. Helsingfors' klockare- och organistskolas manskör gaf d. 20 april konsert i studenthuset.

Köpenhamn April 14—28. Kgl. teatern har denna tid af pjäser med musik haft på spellistan: En midsommarnattsdröm, Aladdin, Liden Kirsten, Hans Heiling, Orfeus og Euridike samt Baletterna Coppelia, Et kostumebal om bord och Divertissement ur »Trubaduren». Den 16 april gäfvos frökn. Relda och Sandal en sista konsert före resan till Sverige. Den 18 april gafs Joh. Svendsens och kgl. kapellets 3:dje symfonikonsert med biträde af frök. Johanne Stockmarr. Programmet upptog: 1 Liszt: Tasso, symfonisk dikt; 2 Grieg: Pianokonsert; 3 Wagner: Charfreitagszauber; 4 Tsjajkovsky: Symphonie pathétique. Dansk Koncert-Förening hade sin 3:dje konsert d. 26 april med följande program. 1. J. P. E. Hartmann: Uvertyr till »Coreggio»; 2. Asger Hammerich: Höstdans för damkör och ork.; 3. Louis Glass: Symfoni n:r 3 (ny); 4. Carl Nielsen: »Hymnus amoris» för soli kör, barnkör och orkester.

Från andra land.

Paris. Stora operan har återupptagit »Siegfried» på repertoaren. I Gounods »Romeo och Julia» ha fru

Aino-Achté-Renwall och Jean de Reszké nyligen gjort furore i titelrollerna.

På Nouveautés-teatern har en operett »La princesse Bébé», text af Pierre Decourcelle och Georges Berr, musiken af Louis Varney, gjort lycka. Kritiken berömmar både texten, ehuru föga originell, och musiken, som säges innehålla många täcka melodier.

Berlin. Mozarts »Enleveringen ur seraljen», först uppförd här 1788, upplefde å k. operan d. 17 april sin 200:de föreställning.

Hamburg. Gustave Charpentier, den franske komponisten, hvars opera »Louise» nyligen äfven i Breslau haft stor framgång, dirigerade här nyligen

första uppförandet i Tyskland af sitt verk »Vie du poëte» (fr. 1893, text af honom själf), drama i fyra afdelningar för soli, kör och orkester. Det gjorde mäktigt intryck och komponisten blef entusiastiskt firad.

J. G. MALMSJÖ, PIANOFABRIK
Kongl. Hofleverantör
GÖTEBORG
Etablerad 1843

Begagnade instrument tagas i utbyte. Bekväma afbetalningsvillkor.

Den enda svenska Pianofabrik, som vid mångfaldiga täflingar alltid erhållit högsta priset.

Talrika intyg från framstående musici och konstnärer.

GULD MEDALJ »för utmärakta flyglar och pianinos»
Göteborg 1891 Malmö 1896
Stockholm 1897

ensam bland svenska pianofabriker
Inalles 21 första pris

Pianomagasin.

Svenska Pianinos: Största lager från J. G. Malmsjö, Kongl. Hofleverantör, S. Andersson, Bergqvist & Nilsson, I. P. Löfberg & C:o, Stavenow & C:o m. fl.

Utländska Pianinos: från G. Schwechten, Steinweg Nachf. och Uebel & Lechleiter.

Flyglar: fr. J. G. Malmsjö, Steinweg Nachf. m. fl. — **Orglar:** från Mason & Hamlins världsberömda firma.

Begagnade instrument tagas i utbyte.

Gust. Petterson & C:o,
13 Malmkilnadsgatan 13, Stockholm.

A.-B. Skandinaviska Orgel- & Pianofabriken
(f. d. Skandinaviska Orgelfabriken)
Grundad 1865

rekommenderar sin tillverkning af **Orglar** för kyrkor, skolor och hemmen samt **Pianinon.**

Obs.! Uteslutande svensk tillverkning och följaktligen af utmärktaste och solidaste beskaffenhet.

Priskurant på begäran. Alla förfrågningar besvaras omgående.

Utställning & kontor Mästersamuelsgatan 32, Stockholm.

Sånglektioner,

afseende god röstbildning, naturligt och smakfullt föredrag, meddelas till moderat pris af undertecknad.

Kungstensgatan 56, 3 tr.

Tel. Vasa 6 19. Frans J. Huss.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Mottagning kl. 9—10 f. m. och 4—5 e. m.

Kungstensgatan 56, 3 tr.

Tel. Vasa 6 19. Frans J. Huss.

Edmund Fickert

Markneukirchen i Sa.

Fabrikation af öfverspunna strängar.

Bästa leverantör för grossister.

(G. 124557)

Innehåll: Rose Relda och Marta Sandal (med porträtter). — W. A. Mozarts stora Messa i C moll, dess uppkomst och öde. — Om kinesernas musik. — Från kgl. operan i Dresden af G. W. — Musikpressen. — Litteratur. — Följetong: Ett stilla konstnärslif, af Elise Polko (forts. och slut). — Dödsfall inom musik- och operavärlden 1901 (forts.). — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland och andra land. — Annonser.

Svensk Musiktidning

Nordiskt Musikblad. — 22:dra årgången. — För hvarje musikaliskt hem,

utgifves 1902 efter samma plan som förut, innehållande populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter med biografier och musikbilaga. Tidningen utkommer såsom förut två gånger i månaden (utom juli—aug., »den döda säsongen») till ett pris af 5 kronor pr år, lösnnummer 25 öre. Prenumeration sker här å Expeditionen, Kungstensgatan 56, 3 tr., i bok- och musikhandeln, å posten och tidningskontor. I landsorten prenumereras bäst å posten.

Obs.! Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifandet af en musiktidning är hufvudstaden, der musiklifvet är högst och rikast utveckladt. Svensk Musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklifvet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Norges, Finlands och Danmarks hufvudstäder, utförliga biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m. Musikbilagan innehåller verkligt god musik.

Porträtt med biografi i N:o 1 Oscar Byström, Albert Lortzing, N:o 2 Emile Sauret, Valborg Svärdström, Gina Oselio-Björnson; N:o 3 Eva Mudocci, Bella Edwards; N:o 4 Agda Lysell, Theodor Björkstén; N:o 5 Brüsselstråkkvartetten F. Schörg, H. Daucher, P. Miry, J. Gaillard; N:o 6 Vincenzo Bellini, Hans Winderstein; N:o 7 Carl von Knorring, Fritz Friedrichs (såsom Beckmesser).